



# Persbericht

PB02-198  
27 september 2002  
9.30 uur

## ***Zeldzame broedvogels nemen in aantal toe***

Veel zeldzame en zeer zeldzame broedvogels nemen over de laatste vijf jaar in aantal toe. De groep van algemeen voorkomende soorten is over deze periode stabiel gebleven. Nieuwe uitkomsten van het CBS tonen verder aan dat van de zeer zeldzame broedvogels vooral de aantallen sterk gestegen zijn van soorten die zich recent gevestigd hebben. Gunstige omstandigheden wat betreft voedselaanbod, broedgelegenheid en weersomstandigheden dragen daaraan bij.

### ***Toename nieuwkomers***

Van de zeer zeldzame broedvogels nemen vooral de soorten die zich recent in Nederland hebben gevestigd, sterk in aantal toe. Het merendeel van deze nieuwkomers is moerasvogel of aan water gebonden. Ten opzichte van 1990 zijn er in 2001 van deze nieuwkomers gemiddeld bijna vijf keer zoveel paren aanwezig. Als een nieuwe soort eenmaal is ingeburgerd en de omstandigheden (onder andere voedselaanbod en broedgelegenheid) gunstig zijn, breidt deze zich snel verder uit. De warmere zomers en zachte winters van de laatste jaren bevorderen in West-Europa de populatiegroei van zuidelijke soorten als grote zilverreiger, steltkluut en zwartkopmeeuw.

### ***Toename zeldzame vogels in wetlands***

Ook reeds lang gevestigde zeldzame vogels van de wetlands nemen in aantal toe, zij het minder dan de nieuwkomers. Deze toename is het gevolg van verbeterde waterkwaliteit, meer wateroppervlak en beheermaatregelen (geoorde fuut) en een aantal zachte winters op rij (roerdomp). De krooneend profiteerde van de toename van zijn belangrijkste voedselbron, de kranswiervelden, als gevolg van de grotere helderheid van het water.

### ***Sommige soorten nemen verder af***

Een aantal zeer zeldzame niet wetland-soorten gaat juist sterk achteruit. Voorbeelden zijn korhoen op de hei, kemphaan en grauwe gors in agrarisch gebied, blauwe kiekendief, barsijs en velduil in de duinen en duinpieper in zandverstuivingen. In bijna alle gevallen is dit het gevolg van een sterk afnemende kwaliteit van het leefgebied. De duinen en zandverstuivingen groeien dicht met grassen en struiken. De afname van konijnen resulteert in een verminderd voedselaanbod voor blauwe kiekendieven. Bij kemphaan en grauwe gors speelt de verandering van agrarisch beheer een rol. De korhoen

www.cbs.nl

Het CBS  
is een dienst van  
het Ministerie van  
Economische Zaken

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de persdienst van het CBS.  
Tel. (070) 337 58 16 Fax (070) 337 59 71 E-mail: [persdienst@cbs.nl](mailto:persdienst@cbs.nl)

komt nog maar op één plek in Nederland voor, namelijk de Sallandse Heuvelrug, en is daardoor erg kwetsbaar.

### **Technische toelichting**

De indexcijfers geven voor een soortgroep het gemiddelde verloop van de aantallen per soort. De uitkomsten zijn berekend op basis van gegevens van twee afzonderlijke meetnetten, waarin het CBS met SOVON Vogelonderzoek Nederland (tel. 024-6848111) samenwerkt. Voor de zeldzame en voor de algemene broedvogels is gebruik gemaakt van het BMP (Broedvogel Monitoring Project), voor de zeer zeldzame soorten van het LSB (Landelijk Soortenonderzoek Broedvogels). Het veldwerk voor deze meetnetten wordt bijna geheel uitgevoerd door vrijwilligers.

Aan de hand van de meetnetgegevens worden jaarlijks indexcijfers berekend per soort, voor alle soorten waarvoor voldoende gegevens voorhanden zijn. Voor alle broedvogels per groep worden de uitkomsten van deze berekeningen vervolgens meetkundig gemiddeld, waarbij de aantallen in 1990 op 100 zijn gesteld.

Tot de groep van zeer zeldzame vogels zijn die soorten gerekend die rond 1990 met minder dan 250 broedparen voorkwamen (n = 31). Bij de zeldzame soorten is dat aantal 250 tot 25.000 broedparen (n = 71) en bij de algemene soorten meer dan 25.000 broedparen (n = 55).

#### **Landelijke trend broedvogels (indexcijfers)**

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
zeer zeldzame soorten	100	92	122	100	101	108	95	114	118	132	154	153
zeldzame soorten	100	100	103	102	110	104	101	109	113	106	115	117
algemene soorten	100	91	91	94	95	89	91	91	90	91	90	94

**Bron: CBS, SOVON**

#### **Landelijke trend zeer zeldzame broedvogels in wetlands (indexcijfers)**

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
lang gevestigde moerasvogels	100	108	177	136	160	145	143	187	199	221	240	269
alle moerasvogels	100	97	162	116	128	142	130	169	189	249	316	383
Nieuwkomers	100	88	146	102	102	139	120	145	169	263	386	515

**Bron: CBS, SOVON**